Nicolae Sfetcu

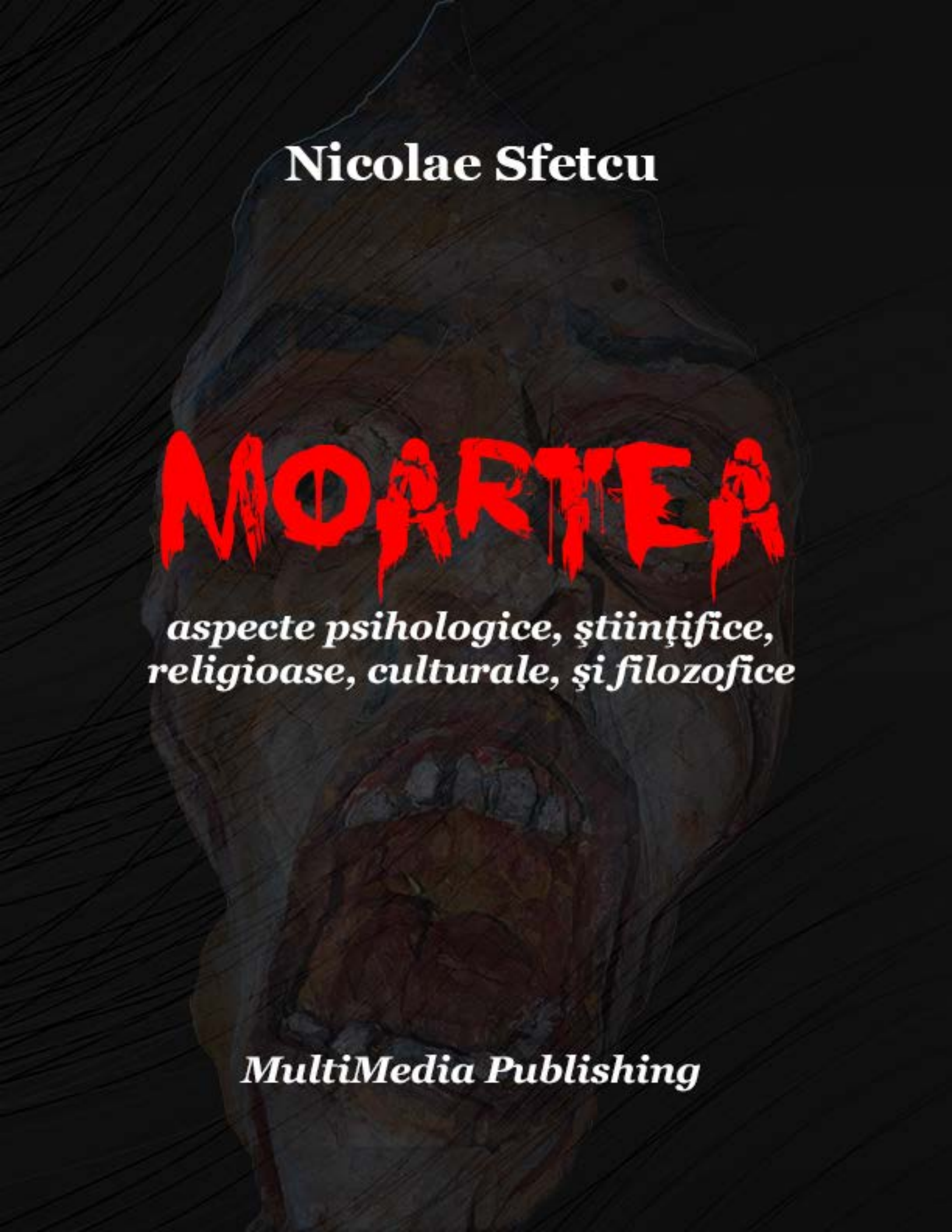

MOARTEA

aspecte psihologice, ştiinţifice, religioase, culturale, şi filozofice

MultiMedia Publishing

Moartea

Aspecte psihologice, ştiinţifice, religioase, culturale, şi filozofice

Nicolae Sfetcu

Publicat de Nicolae Sfetcu

Copyright 2015 Nicolae Sfetcu

PREVIZUALIZARE CARTE

"*Nimeni nu vrea să moară. Chiar şi cei care doresc să ajungă în cer, nu ar vrea să moară pentru a ajunge acolo. Şi totuşi, moartea este destinaţia pe care o împărtăşim cu toţii. Nimeni nu a scăpat vreodată. Şi aşa şi trebuie, pentru că Moartea este foarte probabil cea mai bună invenţie a Vieţii. Este agentul de schimbare a Vieţii. Ea şterge pe cele vechi pentru a face loc celor noi. În momentul ăsta noul eşti tu, dar într-o zi, nu peste mult timp, vei deveni treptat vechi, şi vei fi şters la rândul tău. Îmi pare rău că sună aşa de dramatic, dar este cât se poate de adevărat. Timpul tau este limitat, aşa că nu-l irosi trăind viaţa altcuiva. Ai grijă să nu fii prins în dogme - trăind prin rezultatele gândirii altor oameni. Nu lăsa zgomotul opiniilor altora să înece propria ta voce interioară. Şi cel mai important, ai curajul să urmezi inima şi intuiţia ta. Ele ştiu cumva deja ce îţi doreşti tu cu adevărat să devii. Orice altceva este de importanţă secundară.*"
(Steve Jobs)

Moartea

Moartea este încetarea tuturor funcţiilor biologice care susţin un organism viu. Fenomenele care aduc de obicei la moarte includ îmbătrânirea biologică (senectutea), ruinarea fizică, malnutriţia, boli, sinucideri, crime, şi accidente sau traumatisme care duc la vătămări fatale. Corpurile organismelor vii încep să se descompună la scurt timp după moarte.

În societate, natura morţii şi conştientizarea omenirii de propria mortalitate a fost timp de milenii o preocupare pentru tradiţiile religioase, şi un motiv de reflecţii filosofice. Aceasta include credinţa în înviere (asociată cu religiile abrahamice), reîncarnarea sau renaşterea (asociate cu religiile dharmice), sau faptul că conştiinţa încetează definitiv să mai existe, cunoscută sub numele de uitare veşnică (de multe ori asociată cu ateismul).

Ceremoniile de comemorare de după moarte pot include diverse practici de doliu sau înmormântare. Rămăşiţele fizice ale unei persoane, de obicei cunoscute drept cadavru sau corp, sunt, de obicei, îngropate sau incinerate întregi, deşi printre culturile lumii există o varietate de alte metode de înmormântări. În limba română, binecuvântarea adresată unei persoane moarte se exprimă prin expresia "Odihnească-se în pace!".

Cea mai frecventă cauză a deceselor la om este bolile de inimă, urmate de accidentele vasculare cerebrale si alte boli cerebrovasculare, şi în al treilea rând infecţiile respiratorii inferioare.

…….

Conceptul de moarte

(O floare, un craniu şi un stand de clepsidră pentru viaţă, moarte şi timp, în această pictură din secolul 17 a lui Philippe de Champaigne)

Conceptul de moarte este un element-cheie al înţelegerii umane a acestui fenomen. Există mai multe abordări ştiinţifice ale conceptului. De exemplu, moartea cerebrală, aşa cum se practică în domeniul ştiinţei medicale, defineşte moartea ca un moment în timp în care activitatea creierului încetează.

Una dintre provocări în definirea morţii este în a o distinge de viaţă. Ca un moment temporal, moartea pare să se refere la momentul în care viaţa se termină. Cu toate acestea, atunci când se stabileşte dacă a survenit decesul este nevoie de elaborarea graniţelor conceptuale precise între viaţă şi moarte. Acest lucru este problematic, deoarece nu există un consens asupra modului de a defini viaţa. Această problemă generală se aplică provocării speciale de definire a decesului în contextul medicinei.

Este posibil să se definească viaţa în termeni de conştiinţă. Când conştiinţa încetează, un organism viu se poate spune că a murit. Una dintre erorile notabile în această abordare, totuşi, este că există multe organisme care sunt în viaţă, dar probabil nu au conştiinţă (de exemplu, organismele unicelulare). O altă problemă este definirea conştiinţei, care are mai multe definiţii diferite date de oamenii de ştiinţă moderni, psihologi şi filosofi. În

plus, multe tradiţii religioase, inclusiv tradiţiile abrahamice şi dharmice, susţin că moartea nu (sau nu poate) duce la sfârşitul conştiinţei. În anumite culturi, moartea este mai mult un proces decât un singur eveniment. Aceasta implică o schimbare lentă de la o stare spirituală la alta.

……

Obiceiuri mortuare

Înmormântarea

(Înmormântare sub apă în "Douăzeci de mii de leghe sub mări", o ediţie cu desene de Alphonse de Neuville şi Édouard Riou)

Îngroparea sau înhumarea este actul ritual de plasare a unei persoane decedate sau animal, uneori cu obiecte, în pământ. Aceasta se realizează prin excavarea unei gropi sau şanţ, plasarea persoanei decedate şi a obiectelor din ea, şi acoperirea acesteia.

Istorie

Înmormântare intenţionată, în special împreună cu anumite obiecte, poate fi una dintre cele mai timpurii forme detectabile de practică religioasă, deoarece, aşa cum sugerează Philip Lieberman, aceasta poate semnifica o "preocupare pentru cei morţi care transcende viaţa de zi cu zi." Dovezile sugerează că neanderthalienii au fost primele specii umane care au practicat înmormântarea şi au îngropat morţii în mod intenţionat, în morminte de mică adâncime, împreună cu unelte de piatră şi oase de animale. Astfel de situri includ Shanidar în Irak, Kebara Pestera în Israel şi Krapina în Croaţia. Unii savanţi, însă, susţin că aceste corpuri s-ar putea să fi fost îngropate astfel din motive seculare.

Cea mai veche înmormântare umană de necontestat descoperită până în prezent, are cca. 100.000 ani. Resturi scheletice umane colorate cu ocru roşu au fost descoperite în peştera Skhul la Qafzeh, Israel. O varietate de bunuri mortuare au fost găsite în cit, inclusiv mandibula unui mistreţ în braţele unuia dintre schelete.

Cimitirele preistorice sunt menţionate prin termenul mai neutru de câmp funerar. Ele sunt una dintre sursele principale de informare cu privire la culturile preistorice, şi numeroase culturi arheologice sunt definite prin obiceiurile lor de înmormântare, cum ar fi cultura Urnfield a epocii bronzului europeană.

……..

Doliul

Durerea este un răspuns complex la pierderi, în special la pierderea unei persoane dragi. Deşi convenţional concentrat pe răspunsul emoţional la respectiva pierdere, el are şi dimensiuni fizice, cognitive, comportamentale, sociale, spirituale, şi filosofice. Doliul se referă la starea de pierdere, iar durerea este reacţia la pierderea respectivă.

Durerea este un răspuns natural la pierderi. Este suferinţa emoţională pe care o simte cineva atunci când pierde persoana iubită.

Procesul de doliu

Fiecare pas al procesului este natural şi sănătos. Numai atunci când o persoană devine blocată într-o singură etapă pentru o perioadă lungă de timp, aceasta poate deveni nesănătoasă, distructivă, şi chiar periculoasă.

Trecerea prin procesul de doliu nu este aceeaşi pentru toată lumea, dar acesta are un scop comun: acceptarea pierderii şi reluarea vieţii normale. Acest proces este diferit pentru fiecare persoană, dar poate fi împărţit în patru sau mai multe etape, în funcţie de teoria care este utilizată. În modelul de patru etape, acestea sunt:

1. **Şocul şi negarea**
   Șocul este reacţia iniţială la pierderi. Șocul este protecţia emoţională a persoanei pentru a nu fi copleşită prea brusc de pierdere. Persoana nu poate fi dispusă sau capabilă pe moment să creadă ceea ce mintea eu ştie că este adevărat. Această etapă durează în mod normal două sau trei luni.
2. **Preocuparea intensă**
   Preocuparea intensă se manifestă adesea prin imposibilitatea de a gândi la orice altceva. Chiar şi în timpul sarcinilor de zi cu zi, gândurile despre pierderea suferită revin obsedant în minte. Conversaţiile cu o persoană aflată în această etapă revin întotdeauna la pierderea suferită. Această perioadă poate dura de la şase luni la un an.
3. **Disperarea şi depresia**
   Disperarea şi depresie este o perioadă lungă de durere, stadiul cel mai dureros şi prelungit pentru persoana aflată în doliu (în care persoana acceptă treptat realitatea pierderii). Procesul implică de obicei o gamă largă de sentimente, gânduri şi comportamente. Multe comportamente pot fi iraţionale. Depresia poate include sentimente de furie, vinovăţie, tristeţe şi anxietate.
4. **Recuperarea**
   Scopul doliului nu este eliminarea tuturor durerilor sau amintirilor pierderii. În acest stadiu, se vede revenirea interesului în activităţile de zi cu zi, care încep să funcţioneze în mod normal. Scopul său este de reorganizare a vieţii, astfel încât pierderea să devină o importantă a vieţii, mai degrabă decât centrul său.

Reacţii

Plânsul este o parte normală şi naturală a doliului. S-a constatat totuşi că plânsul şi discuţiile despre pierdere nu sunt singurele răspunsuri sănătoase şi, dacă sunt forţate sau excesive, pot fi dăunătoare. Răspunsurile sau acţiunile persoanei afectate pot părea contra-intuitive sau chiar disfuncţionale; de exemplu, răspunsuri festiviste, râs, sau argumentarea în favoarea sa în interpretarea evenimentelor. Lipsa de plâns este, de asemenea, o reacţie naturală, sănătoasă, potenţial de protecţie a individului, şi poate fi, de asemenea, văzută ca un semn de rezistenţă. Ştiinţa a descoperit că unii oameni sănătoşi, care sunt în doliu nu vorbesc spontan despre pierderea suferită. Forţarea oamenilor să plângă sau să repovestească trista experienţă a pierderii poate fi dăunătoare. Râsul autentic este sănătos.

Experienţe aproape de moarte

O experienţă aproape de moarte (EAM) se referă la experienţe personale legate de moartea iminentă, care cuprind mai multe senzaţii posibile, inclusiv detaşarea de corp, sentimente de levitaţie, seninătate totală, securitate, căldură, experienţa dizolvării absolute, şi prezenţa unei lumini . Aceste fenomene sunt de obicei raportate după ce o persoană a fost considerată clinic moartă sau a fost foarte aproape de moarte. Cu evoluţiile recente în tehnici de resuscitare cardiace, numărul de rapoarte EAM a crescut. Au fost descrise experienţe în reviste medicale ca având caracteristici de halucinaţii, în

timp ce parapsihologii şi o serie de oameni de ştiinţă au subliniat că aceste experienţe sunt o dovadă a vieţii de apoi şi a dualismului minte-corp. Credincioşii religioşi tind să fie divizaţi şi nesiguri cu privire la interpretarea EAM, dat fiind faptul că în timp ce verifică unele aspecte ale credinţelor, ele, de asemenea, falsifică în mod explicit alte aspecte. În conformitate cu articolul PLOS ONE din 2013 al lui Thonnard et al., "*experienţele aproape de moarte nu pot fi considerate ca amintiri ale unor evenimente imaginare. Dimpotrivă, originile lor fiziologice le-ar putea face să fie într-adevăr percepute deşi netrăite în realitate*."

(Înălţarea binecuvântatului, de Hieronymus Bosch este asociată de cercetători cu aspecte ale experienţelor aproape de moarte.)

Interesul popular în experienţele aproape de moarte a fost iniţial provocat de Weiss în lucrarea sa *Vestibulul* din 1972, urmată de cartea lui Raymond Moody din 1975 *Viaţa de după viaţă*, şi fondarea Asociaţiei Internaţionale pentru Studii în Apropierea Morţii în 1981 Conform unui sondaj Gallup, aproximativ opt milioane de americani susţin că au avut o experienţă aproape de moarte. Unii comentatori, cum ar fi Simpson, susţin că numărul experienţelor aproape de moarte este posibil să fie subestimată. Oamenii care au

avut o experienţă aproape de moarte nu discută experienţa lor cu alţii, posibil datorită, în parte, faptului că unii văd EAM ca o experienţă paranormală. EAM sunt printre fenomenele studiate în domeniile psihologiei, psihiatriei, şi medicinei de spital.

…….

Nemurirea

(Fântâna vieţii eterne)

Nemurirea este viaţa veşnică, capacitatea de a trăi pentru totdeauna. Formele biologice au limitări inerente pe care intervenţiile medicale sau de inginerie nu le pot depăşi. Selecţia naturală a dezvoltat nemurirea biologică la cel puţin o specie, meduzele *Turritopsis dohrnii*.

Anumiţi oameni de ştiinţă, futurişti şi filosofi, au teoretizat conceptul de nemurire a corpului uman, şi susţin că nemurirea umană va fi realizabilă în primele decenii ale

secolului XXI, în timp ce alţi avocaţi ai nemuririi cred că prelungirea duratei de viaţă este un obiectiv mai realizabil pe termen scurt, şi că nemurirea trebuie să aştepte în continuare progrese de cercetare mai concrete, într-un viitor nedefinit. Aubrey de Grey, un cercetător care a dezvoltat o serie de strategii de întinerire biomedicale pentru a inversa îmbătrânirea umană (sub numele de SENS), este de părere că planul propus de el pentru stoparea îmbătrânirii poate fi implementat în două sau trei decenii. Oprirea îmbătrânirii ar oferi oamenilor o nemurire biologică, dar nu invulnerabilitate la moarte prin traume fizice. Tipul de formă de viaţă umană nemuritoare, sau dacă există un suflet imaterial şi acesta ar fi nemuritor, a fost un punct important de focalizare a religiei, precum şi un subiect de speculaţii, fantezii, şi dezbateri.

În context religios, nemurirea este adesea declarată a fi printre promisiunile lui Dumnezeu (sau a altor divinităţi) pentru fiinţele umane, pentru cele care au demonstrat bunătate sau au urmat legea divină.

Epopeea lui Ghilgameş, una dintre primele lucrări literare, care datează cel puţin din secolul 22 î.e.n., este în primul rând o poveste a unui erou care doreşte să devină nemuritor.

Filozoful ateu William Godwin se întreba “De ce nu ar putea omul să devină într-o zi fi nemuritor?”

……

Viaţa de Apoi (Viaţa de după moarte)

În filozofie, religie, mitologie şi ficţiune, viaţa de după moarte (menţionată şi ca viaţa de Apoi) este conceptul unui domeniu, sau domeniul în sine (fizic sau transcendental) în care o parte esenţială a identităţii sau conştiinţei unui individ continuă să existe şi după moartea corpului. În conformitate cu diferite idei despre viaţa de apoi, aspectul esenţial al individului care trăieşte după moarte ar putea fi un element parţial, sau tot sufletul, unui individ, care îl poartă şi îi conferă identitate personală. Credinţa într-o viaţă de Apoi, care poate fi naturalistă sau supranaturală, este în contrast cu credinţa în uitare după moarte.

În unele opinii populare, această existenţă continuată are loc adesea într-un tărâm spiritual, iar în alte puncte de vedere populare individul poate fi renăscut în această lume şi începe ciclul de viaţă nou, fără nicio amintire a ceea ce a făcut în trecut. În acest din urmă punct de vedere, astfel de renaşteri şi decese pot avea loc iar şi iar, continuu, până când individul câştigă dreptul să intre pe un tărâm spiritual, sau în Cealaltă Lume. Opiniile referitoare la viaţa de Apoi derivă din religie, ezoterism şi metafizică.

Unele sisteme de credinţă, cum ar fi cele în tradiţia avraamică, susţin că morţii merg pe un anumit plan al existenţei după moarte, aşa cum este determinat de către un zeu, zei, sau alte judecăţi divine, pe baza acţiunilor sau convingerilor lor din timpul vieţii. În contrast cu aceste idei, în sistemele de reîncarnare, cum ar fi cele din tradiţia dharmică,

natura existenţei este în continuare determinată direct prin acţiunile individului în viaţa care s-a încheiat, mai degrabă decât prin decizia unei alte fiinţe.

…….

Nemorţi

(Amanţii morţi, Muzeul Artelor Frumoase, Straßburg)

Nemorţii sunt fiinţe din mitologie, legende sau ficţiuni, care sunt decedate dar încă se comportă ca şi cum ar fi în viaţă. Un exemplu obişnuit este un cadavru re-animat de forţele supranaturale prin învierea persoanei decedate sau popularea corpului ei de o altă fiinţă (demon, de ex.). Nemorţii pot fi imateriali, ca de ex. fantome, sau materiali (stafii, vampiri, zombi, etc.) Nemorţii sunt prezenţi în cele mai multe religii, şi apar în multe opere de fantezie şi ficţiune de groază.

Bram Stoker a folosit titlul *The Un-Dead* (*Ne-mortul*) pentru romanul *Dracula* (1897), şi utilizarea termenului în romanul său este în mare parte responsabil pentru sensul modern al cuvântului. Cuvântul apare în limba engleză înainte de Stoker, dar cu sensul mai literal de "viu" sau "nu e mort", conform lui *Oxford English Dictionary*. Utilizarea lui Stoker a termenului se referă doar la vampiri, iar extinderea la alte tipuri de fiinţe supranaturale a apărut mai târziu. Cel mai frecvent, aceasta este folosit acum pentru a se referi la fiinţe supranaturale care la un moment dat au fost în viaţă, şi continuă să afişeze unele aspecte ale vieţii după moarte, dar utilizarea este extrem de variabilă.

……

Aspecte culturale ale morţii

Înmormântarea în diferite culturi

(Drig)

În cele mai multe culturi, după ce au fost efectuate ultimele ritualuri şi înainte de degradarea semnificativă a mortului, rudele sau prietenii decid ce se va întâmpla cu corpul acestuia: de obicei, sau este *incinerat*, sau *înmormântat* într-un mormânt. Incinerarea este un obicei foarte vechi şi destul de obişnuit. Pentru unii oameni, actul de incinerare exemplifică conceptul creştin de "cenuşă în cenuşă". Alte modalităţi includ înmormântare într-un mormânt, sau *înhumarea* corpului într-un sarcofag, criptă, mormânt, sau osuar, sau într-o structură de suprafaţă monumentală, cum ar fi un mausoleu (exemplul lui Taj Mahal), sau o piramidă (exemplu: Marea Piramida din Giza).

O metodă de dispunere a corpului mortului în unele culturi este aşa-numita *înmormântare în cer*, care presupune plasarea corpul persoanei decedate pe un teren la înălţime (un munte) unde este lăsat păsărilor de pradă, ca în Tibet. În unele religii, păsările de pradă sunt purtători ai sufletului la cer. O astfel de practică poate, de asemenea, să se datoreze problemelor pragmatice de mediu, cum ar fi condiţiile în care terenul (ca în Tibet) este prea pietros sau greu de săpat, sau unde există puţini copaci pentru a fi ars. Întrucât unele religii locale budiste, ca în cazul Tibetului, cred că trupul după moarte este doar o cochilie goală, există şi alte modalităţi mai practice decât înmormântarea de eliminare a unui organism, cum ar fi să fie lăsat animalelor de pradă să îl sfâşie.

…….

Dispariţia omului ca specie

Diferite scenarii au fost discutate în ştiinţă, cultură populară şi religie. Oamenii sunt foarte răspândiţi pe Pământ, şi trăiesc în comunităţi (interconectate) care sunt capabile de un anumit nivel de supravieţuire de bază în izolare. Exceptând pandemiile şi uciderea deliberată, pentru a se ajunge la extincţia umană la nivelul întregii planete ar trebui ca habitatul să devină de nelocuit, fără nicio posibilitate pentru om să stabilească un punct de sprijin extern Pământului. Acest lucru s-ar putea întâmpla în mod obişnuit în timpul unei extincţii în masă, un precedent existând în Permian-Triasic, printre alte exemple.

Există scenarii de extincţie antropice în viitorul apropiat: anihilarea nucleară la nivel mondial, război total la nivel mondial, efecte disgenice, suprapopularea, pandemie accidentală la nivel mondial, colaps ecologic, şi încălzirea globală. În plus pot exista cauze naturale: impact meteoric şi vulcanism pe scară largă, sau evenimente hibride antropice naturale, cum ar fi încălzirea globală şi schimbările climatice catastrofale. Scenarii de extincţie cu cauze naturale au avut loc de mai multe ori în trecutul geologic, deşi probabilitatea de recidivă în termeni umani de viitorul apropiat este neglijabilă. Pe măsură ce tehnologia se dezvoltă, există o posibilitate teoretică astfel ca oamenii să poată fi distruşi în mod deliberat de acţiunile unui stat-naţiune, corporaţie sau individual, într-o formă de atac sinucigaş la nivel mondial. Există de asemenea o posibilitate teoretică conform căreia progresul tehnologic ar putea rezolva sau preveni potenţiale scenarii de extincţie. Apariţia unei pandemii cu o astfel de virulenţă şi contagiozitate încât foarte puţini oameni ar supravieţui bolii este un scenariu credibil. Deşi nu neapărat un eveniment de extincţie al omului, un astfel de scenariu poate lăsa doar foarte mici populaţii umane foarte împrăştiate, care ar evolua apoi în izolare. Este important să se diferenţieze între extincţie umană şi stingerea tuturor formelor de viaţă de pe Pământ. Din posibile evenimente de extincţie, doar o pandemie este suficient de selectivă pentru a elimina umanitatea, lăsând restul vieţii complexe pe pământ relativ neatinsă.

……

Arta

Sculptura

Gisant

(Gisant la Mausoleul Sun Yat-sen, China, Sursa: Px280 / Jgremillot, https://en.wikipedia.org/wiki/File:Sunzhongshan.jpg, CC Attribution-Share Alike 3.0 Unported license)

Un gisant (din franceză: "culcat") este o efigie la orizontală pe un mormânt care descrie o persoană proeminentă decedată în timp ce moare sau ca un cadavru. Astfel de compoziţii, dezvoltate din Europa de Vest la sfârşitul Evului Mediu,în Renaştere, şi la începuturile timpurilor moderne, poate reprezenta decedatul într-o stare de "odihnă veşnică", cu mâinile încrucişate în rugăciune şi în aşteptarea învierii. Un soţ şi o soţie pot fi reprezentaţi împreună. Un important oficial sau lider poate fi reprezentat împreună cu atributele sale din birou sau îmbrăcat în ţinuta formală a statutului său oficial sau clasei sociale.

Unele dintre cele mai cunoscute exemple sunt în Westminster Abbey din Londra, Sfântul Petru din Roma, Santi Giovanni e Paolo din Veneţia (douăzeci şi cinci dogi), şi Bazilica Santa Croce din Florenţa.

……

Citate

Voi fi ca acel copac, voi muri începând de sus. ~ Walter Scott

Moartea are o mie de uşi prin care lasă viaţa să iasă. ~ Philip Massinger

Cuprins

Moartea
- Termeni asociaţi
- Senectutea
- Semne de moarte biologică
- Conceptul de moarte
- Moartea în societate şi cultură
- Uitarea veșnică
- - Uitarea şi Subiectivitatea
- - În filosofie
Moartea programată a celulelor
- Istorie

- Tipuri
- - Apoptoza
- - Autofagia
- - Alte tipuri
- Originea evolutivă

Obiceiuri mortuare
- Înmormântarea
- - Istorie
- - Motivaţii pentru înmormântare umană
- Cimitire
- - Obiceiuri şi practici în cimitire
- - - Flori
- - - Pietre
- - - Cruci
- - Cimitire şi superstiţie
- Preotulsul în religia ortodoxă
- - Serviciul religios
- - Coliva
- - Când se practică parastasul
- - Litate

Doliul
- Procesul de doliu
- Reacţii
- Cinci identităţi ale persoanelor în doliu
- Ştiinţa durerii
- - Cele patru traiectorii Bonanno ale durerii
- Teoria celor cinci etape
- Procese fiziologice şi neurologice
- Teorii evolutive ale doliului
- - Riscuri
- - Complicaţii ale doiului

Experienţe aproape de moarte
- Caracteristici
- Studii
- - Varianţa în studiile EAM
- - Analiza neurobiologică şi psihologică
- - Starea REM
- - Visul lucid
- - Psihologia computaţională
- - Efecte
- - Cercetarea inter-culturală
- - Studiile Van Lommel
- - Studiul AWARE

Nemurirea
- Abordări ştiinţifice
- Abordări religioase

- Nemurirea biologică
- - Specii biologice nemuritoare
- - Evoluţia îmbătrânirii
- Speranţe privind nemurirea biologică umană
- - Substanţe care prelungesc durata de viaţă
- - Nemurirea tehnologică
- - Crionica
- - Încărcarea minţii la calculator
- - Cibernetica
- - Nemurirea evoluţionară
- Puncte de vedere religioase
- - Religia greacă antică
- - Marii maeştri
- - Budism
- - Creştinism
- Etica nemuririi
- - Indezirabilitatea nemuririi
- Sufletul
- - Abordări filosofice
- - - Socrate şi Platon
- - - Aristotel
- - - Avicenna şi Ibn al-Nafis
- - - Toma de Aquino
- - - Immanuel Kant
- - - James Hillman
- - - Filosofia minţii
- Scientologia

Viaţa de Apoi (Viaţa de după moarte)
- Filozofia vieţii de Apoi
- - Filozofia modernă
- - Filozofia procesului
- Ştiinţa despre viaţa de Apoi
- Modele metafizice ale Vieţii de Apoi
- - Reîncarnarea
- - Raiul şi iadul
- - Limbo
- - Purgatoriul
- Religiile abrahamice
- - Iudaism
- - Olam Haba
- - Reîncarnarea în tradiţia evreiască
- - Creştinismul
- Istoricitatea şi originea Învierii lui Isus
- - Contextul istoric
- - Învierea lui Iisus

Nemorţi

- Fantome
- - Tipologia
- - - Context antropologic
- - Fantomele şi viaţa de apoi
- - Teama de fantome
- - Atribute comune
- - Locaţii
- Moroi
- Scheleţi
- - Mit şi folclor
- Strigoi
- - Etimologie
- - Istorie
- - Diferite tipuri de strigoi
- - Cum ajunge cineva strigoi
- - Prevenţie
- - În cultura populară
- Vampiri
- - Etimologie
- - Credinţe populare
- - - Descriere şi caracteristicile comune
- - - Credinţe non-europene
- - Vampiri psihici
- - - Vampiri energetici
- Vârcolaci
- - Caracteristici
- - Apotropaice
- - Vârcolacul şi Occidentul
- Zombi
- - Apocalipsa zombi
- - - Ideea
- - - Elementele arhetipale

Aspecte culturale ale morţii

- Înmormântarea în diferite culturi
- Durerea şi doliul
- Tradiţii mortuare
- - Sacrificii umane şi animale
- - Filozofia, religia şi mitologia morţii
- - Personificări ale morţii
- - Simbolismul numeric în Asia de Est
- - Glorificarea şi fascinaţia morţii
- Mitul originii morţii
- - Africa
- - Oceania
- - - Polinezia
- - Civilizaţia occidentală

- - - Mitologia greacă
- Moartea pe Internet
- - E-mail
- - Facebook
- - Dropbox
- - Google
- - MySpace
- - Twitter
- - Wikipedia
- - YouTube
- - Moştenirea digitală
Dispariţia omului ca specie
- Percepţia riscului de extincţie umană
- Soluţii propuse
- În cultura populară
Arta
- Sculptura
- - Gisant
- - Îngerul durerii
- Picturi
- - Moartea lui Sardanapal
- Poezii
- - Alexandru Vlahuţă, "Din prag..."
- - George Bacovia, “Decor”
- - George Coşbuc, “Moartea lui Fulger”
- - Lucian Blaga, “Omule”
- - Mihai Eminescu, “Cu mâine zilele-ţi adaogi”
- - Ştefan Augustin Doinaş, “Moartea Ofeliei”
Citate
Referinţe
Despre autor
- Nicolae Sfetcu
- - De același autor
- - Contact
Editura
- MultiMedia Publishing

Cartea

Ediția MultiMedia Publishing https://www.telework.ro/ro/e-books/moartea-aspecte-psihologice-stiintifice-religioase-culturale-si-filozofice/

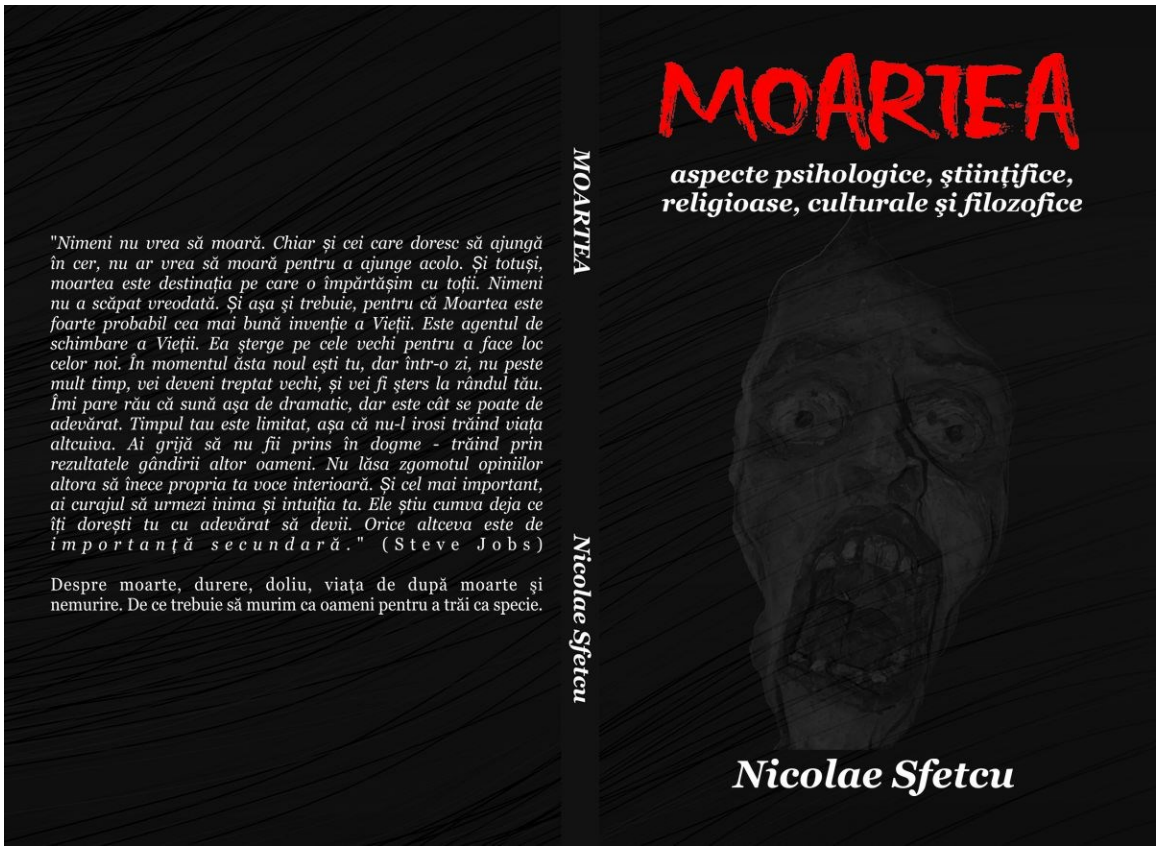

Despre autor

Nicolae Sfetcu

Asociat şi manager MultiMedia SRL și Editura MultiMedia Publishing.

Partener cu MultiMedia în mai multe proiecte de cercetare-dezvoltare la nivel naţional şi european

Coordonator de proiect European Teleworking Development Romania (ETD)

Membru al Clubului Rotary București Atheneum

Cofondator şi fost preşedinte al Filialei Mehedinţi al Asociaţiei Române pentru Industrie Electronica şi Software Oltenia

Iniţiator, cofondator şi preşedinte al Asociaţiei Române pentru Telelucru şi Teleactivităţi

Membru al Internet Society

Cofondator şi fost preşedinte al Filialei Mehedinţi a Asociaţiei Generale a Inginerilor din România

Inginer fizician - Licenţiat în ştiinţe, Fizică, specialitatea Fizică nucleară. Master în Filosofie.

Contact

Email: nicolae@sfetcu.com

Facebook/Messenger: https://www.facebook.com/nicolae.sfetcu
Twitter: http://twitter.com/nicolae
LinkedIn: http://www.linkedin.com/in/nicolaesfetcu
YouTube: https://www.youtube.com/c/NicolaeSfetcu

Editura

MultiMedia Publishing

*web design, comerţ electronic, alte aplicaţii web * internet marketing, seo, publicitate online, branding * localizare software, traduceri engleză şi franceză * articole, tehnoredactare computerizată, secretariat * prezentare powerpoint, word, pdf, editare imagini, audio, video * conversie, editare şi publicare cărţi tipărite şi electronice, isbn*

Tel./ WhatsApp: 0040 745 526 896
Email: office@multimedia.com.ro

MultiMedia: http://www.multimedia.com.ro/
Online Media: https://www.telework.ro/

Facebook: https://www.facebook.com/multimedia.srl/
Twitter: http://twitter.com/multimedia
LinkedIn: https://www.linkedin.com/company/multimedia-srl/